

ח'ז"ל (וירושלמי פסחים פרק ערב) פסחים הל' ו') כבר עמדו על הקשי שבדבר - מדוע כלל ישראל לא אמרו שירה מיד בעת יציאתכם ממצרים? ותשובתם היא, שיציאת מצרים הייתה רק תחילת הגאולה ואכן היא לא נגמרה עד שעברו את הים (עי' קרבן העדה שם).

וטעם הדבר, מושט שעד שפרעה ועמו טבעו בים סוף, בני ישראל היו עדין
נחשבים כעבדים בורחים, ולא היו משוחררים באופן מוחלט (פנוי משה שם).
כען זה כותב רביינו בחיי (שמות ז ו'): "יוגאלתי אתכם בזרוע נטויה
ובשפטים גודלים", וזהו רמז לкриיעת ים סוף שאז נחשבו גאולים, כי העבד
היציא מתחות יד האוזן הקשה אשר מרר את חייו בכמה מיני שעבודין והוצרך
לשתחו מאתו ולעשותו בן חורדים, על כהו עוד העבד ירא ומ��怏ח פן ירדוף
אדוניו אחוריו, ואין הנגולה שלימה אצל העבד עד שייתברר במתינות האדון. וזהו
שלא תמצא לשון גאולה ביציאת מצרים רק אחר אבדן המצרים, שנאמר:
זינער ה' את מצרים בתוך הים', וסמייך ליה: זיושע ה' בים ההוא את ישראל,
כי אז נחשם גאולים ונשעים ואנו היתה התשועה שלימה".

נמצאו למדים כי קריית ים סוף לא הייתה נס צדכי שנוטס על נסי יציאת מצרים, אלא היא הייתה המכבה בפטיש והגמר של הגאולה השלימה. לאחר נס זה השתררו כל ישראל כליל משעבד מצרים, ורק אז נחשו גאולים, ולמן רק אז עלה לבם לומר שירה - "שירה חדשה שבו גאים לשמה על שפת הים" (ברכת ק"ש).

למרות שחו"ל כיוונו בדבריהם לישב רק את השאלה הראשונה שנשאלה לעיל - מzhou זוקא ביום אמרו שירה, מובן כי בזזה גם השאלה השנייה בא על פתרונה, כי הקב"ה הקשה את לב פרעה למען הטבע את המצרים ולהעיברין מן העולם, ובזה לסייע את הallelיך יציאת מצרים ולփחד את בני ישראל לגואלים.

שנאמר 'או הנסה אלקים', ואתכם לך ה'. תרע לך שוו קשה מזו,

ויש להתבונן בדברי חז"ל, מה הכוונה במה שאמרו כי קשה היה לה' להוציא את ישראל ממצרים - וכי קיים קושי לפניו יתברך להנaging את העולם כרצונו? ועוד יש להתבונן בעצם דבריהם ז"ל מאיזה טעם נט' יציאת מצרים קשה מנוס קריית ים סוף?

אפשר הדבר התבאה בדברי השפט אמרת (תרל"ז): "יביציאת מצרים לא היו בני ישראל נשבচין אחר הנס וכו'. אמונם השם ינברך בחסדו ראה כי אם היו עוד מן בגולות יגבור עליהם הسطרא אחרא, כאשר חכמים הגיוו - כי אם היו עוד רגע לא היו יכולין להגאל. לכן הקדים ה' הנגולה קודם הזמן. וכך נאמר זיהה בשלהי, לשון צורה. כי כיוון שלא היו מוכנים לזה היו על ידי זה בסכנה. כי כל נס שאינו בזכותה מעשה האדם הוא בסכנה, כי הקיטורוג מתעורר עליו ביותר.

וולכן היה צריך אח"כ להיות קריית ים סוף לתקן חניל - להיות הגאולה
שנית על ידי אמונה בני ישראל שמסרו נפשם והאמינו לדבר ה', וחזרו לצד
מקרים*. ואז כיוון שנקרע לחם הים האמיןנו, כמו' שירא ישראל ויאמיןו,
ויפלא, כיוון שראו מה האמיןנו רק כניל, שנמשכו אחר הנס. שביאור עניין
יאמונה - להיות נ משך אחר הנחות הבודה, כמו' אומן את הדסה' לשון הנגהה.
זה שאמר המדרש יציאת מצרים קשה. וכי יש קושי לפני המקומות ביה': רק כיוון
שהיו ראוי עדין לנס כניל. והשי' עשה להם בעבר שורה כי אח"כ ימסרו
נפשם לה', כי לפניו יתריך עתיד והוא הכל שווה".

ב戴着, או אז התגבורו על האומה המצרית בכלל, ועל שורשה למעלה. ומשורשים למעלה. וכך כל ישראל נגמרו מ מידות מצרים, ונחשב גואלים בעבור שעד אז לא נמלי כלל ישראלי מהכו הכללי של מצרים ממהותה ומஹומת האומה העממית לא כבש האומה עד לкриיעת ים סוף הייתה המורה על מידת קשי עורך, שהוא ועמו הקשו עורף ומנעו להכני להנחתו העולם לתוכלית הנרצית. התהבר במאמריס הקודמים שפערעה אוטוותי 'העורף' האשיש של האדם לרצונו יתברך ולהזכיר את המיציאות האמיתיות המניהגת את שורש טומאת מצרים היה הסירוב וההמנעות להתקטטל ולשעבד את הרצון כבר ביארנו במאמרים הקודמים כי

על פי דרכנו נוכל לבאר את כפל הלשון בנוסח ברכת המזון - "על שהוזעטו ה' אלוקינו מארץ מצרים, ופדי לנו מבית עבדים". ההזאה מצרירים מתייחסת ליציאת מצרים עצמה, והפדותה מבית עבדים מתיחסת לקריעת ים סוף. שאז נקבע מעמדינו כבני חורין באמות, כ שנגמלנו מטומאת מלכות מצרים.

בקרייתם סוף נולדה תפיסה חדשה של המושג ים, שהיא פעולה של הקב"ה בעצמו, ללא כל שימוש והזדוקות לטבע ותנאיו. בכל המכות הקב"ה הפעיל את כוחות הטבע כנגד המצריים, הקב"ה ביכולתו נמצא 'מוחץ לתמונה' ומשרג את כוחות הטבע שישלו בהם, הוא שולח צבא של צפדיעים, המונים של ארבה ושאר חיות רעות וכו'. אבל בקריית ים סוף נעשה דבר שלא היה עד כה, שהוא עצמו ביכולתו נמצא שם, בכל השלבים, והוא פועל בעצמו את כל העניין.

על פי האמור נבין את עומק המושג שהתחדש בקריית ים סוף. בכל הנסים שנעשו לפני כן, כגון המבול בימי נח והפיכת טודם בימי אברהם, השנה ה' הייתה בדבר שהוא 'מוחץ לטבע', בדבר המפעיל את הטבע כרצונו - 'מוחץ'. בקריית ים סוף התהדרה השגה חדשה קיימת, שהקב"ה נבנש ופועל בתוך תחומי הטבע עצמו. התהדרה שהקב"ה פועל בתוך הטבע, ומופיע - ביכול - באורה מסגרת בה אנחנו קיימים ופועלים.

המציאות היו שבה הקב"ה נמצוא בתוך הטבע ופועל במסגרתו, מגדירה את הקשר המיחודה של עם ישראל עם הקב"ה, ובמבטאת את מה שנאמר בחז"ל 'קדושא בריך הוא וישראל ח'ר'. דבר זה מאפשר קיום קשר בין כלל ישראל להקב"ה, 'מערכת יחסים' מיוחדת שלא תתקן אלא בין דברים הנמצאים בתחום אותה מערכת.

בשירת הים נאמר 'זה א-לי ואנו הוו', ודרשו חז"ל [שבת דף קלג עמד ב'], 'אבא שאול אומר ואנו הוי דומה לו, מה הוא רחום וחנון, אף אתה היה רחום וחנון'. ופירש רשי שם 'לשון אנחנו' - אני והוא, עשה עצמי במותו לדבק בדרכיו'. וזה מה שהתחדש בשירת הים, המציאות הוו של 'אני והוא', ביכול כניסה ישראל מצויה במקום אחד עם הקב"ה, באותו תחום, תחת אותה מסגרת. שפהה על הים יכולת להוות בINU וЛОMER 'זה א-לי', הכל הגיעו להשגה זו בה הקב"ה מצוי אנחנו ופועל בתחוםו - 'קדושא בריך הוא וישראל ח'ר'.

השגה זו של 'אני והוא', של 'זה א-לי ואנו הוו', מלמדת אותנו שאנחנו יכולים וצריכים להדמות להקב"ה. מכח זה נוצרה היכולת להדמות לעליזן, ומכאן נולד העזינו 'הוי דומה לו'. זו ההוראה הראשונה הבאה מכוחה של השירה. מיד לאחר פתיחת השירה, 'אשריה לה' כי גאה גאה' וגוי, באה הקרייה 'זה א-לי ואנו הוו', המבטאת את עומק ההשגה וההכרה אליה הגיעו בקריית ים סוף - 'אני והוא', ככלומר, אנחנו נמצאים ביכול בתחוםו תחום עם הקב"ה, ועל כן צריכים אנו להידמות לו להריך בדרכיו ולנהוג במוותו.

הגם' בשכת מביאה דרשה נספת מאותם מילימ', 'זה א-לי ואנו הוו', התגנאה לפניו למצות, עשה לפניו סוכה נאה ולולב נאה ושופר נאה ציצית נאה ספר תורה נאה וכותב בו לשמו בדיו נאה' וכו'. עניין זה נגור אף הוא מאותה הגדרה, בה הקב"ה מצוי ופועל, ביכול, בתחום תחומי הטבע. אלמלא כן לא היה שייך להתנות לפניו בעניינים של יופי ונוי חומריים. בלי הגילוי הזה של מציאות ה' ית' 'בתוך הטבע' היה זה בלתי אפשרי לחשוב על מושגים אלו בפנים הקב"ה. מי שאינו משיג עניינים אלו של נוי ויופי במוותי, מי שהם אינם נמצאים כלל בעולם המושגים שלו, לא יוכל להנאות אותו בהם. רק לאחר שהקב"ה גילה לנו - בקריית ים סוף - שהוא מצוי ופועל בתחום תחומי הטבע והחומר, יוכל להתנות לפניו בעניינים של נוי ויופי נשמי.